ч. 141 (11.109) Львів, вівторок 28. червня 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чергова заборона.

Львів, 27. червня 1927.

На вчорашній день, то є на неділю 26. червня був заповіджений здвиг наших селянських руханкових установ-Лугів у Львові. На майдані Сокола-Батька мали ми побачити підсумки лугової організаційної праці, мали приглянутися ростові недавнього лугового посіву. Крім того вулицями Львова мав відбутися маніфестаційний похід цих молодих, але живих і рухливих організацій.

На жаль цього не довелося нам пережити, бо адміністраційна польська влада свято Лугів заборонила і то в останній хвилі, бо раптом на кілька днів перед його речинцем. Очевидно, що ніяких конкретних мотивів заборони вона не подала, крім хіба тих, що повторяються стереотипово при кожній подібній забороні якогонебудь українського свята, або при розвязуванні якоїсь читальні, чи іншої неполітичної та непартійної а наскрізь культурної установи. Це значить мотиви наскрізь політичні, подиктовані польській адміністрації вищою „рацією стану". Бо, як відомо, в понятті не тільки польського ендецького чи хієно-пястівського табору, але й в понятті цілого польського громадянства всяка українська організація, всяка культурна, руханкова чи навіть кооперативна установа є політичною, а тим самим протидержавною з польського становища. А коли такими очима глядить на всі прояви організаційних змагань українського народу польська суспільність, то ясно, що не може на них інакше глядіти та їх інакше трактувати також польська влада, яка не лише належить до тої суспільности, але й має значний а навіть рішаючий вплив на формування польської прилюдної опінії, особливо в таких справах. Заборонялаж адміністраційна влада на провінції та й тепер забороняє навіть ведення курсів неграмотних, бо й у цьому добачується „вивротових тенденцій", то чомуж не малаб заборонити здвигу Лугів у Львові, який мав всежтаки виявити зорганізовану силу тих селянських організацій.

Недаром орган львівської ендеції „Слово Польске" кількома наворотами домагався репресій проти Лугів і публікував на них формальні доноси. Та це він робив і робить також відносно інших установ, таких, як читальні „Просвіти", кооперативи а навіть церковні братства. Небаром зможемо мабуть по відомій промові Грабського про організацію „зорганізованого терору" вичитувати на сторінках того знаменитого органу навіть поіменні списки осіб-українців, яких слід в імя вищої рації вшехпольського божевілля ліквідувати, що зрештою ми там уже мали нагоду вичитувати, а не то установ, які треба розвязувати. Бачимо з того, що хоч хієнопястівські україноїди дуже гостро та завзято нападають на табор „санації", то всеж дивним дивом всі чинники польської влади, особливож адміністраційної, що виконують волю людей, вийшовших з травневого перевороту, йдуть їм у політиці відносно українців та їх емансипаційних культурних змагань вповні на руку. В тому напрямі між ніяким польським політичним табором і хієнопястівцями ріжниці нема. Це ми нераз підкреслювали, а остання заборона є яскравим і наглядним підтвердженням цього нашого твердження, дарма, що вшехполяки трублять тепер навіть про польські „кривди" на „кресах", яких зазнає польська меншість завдяки політиці „рущеня", що її проводить нібито в життя теперішній уряд.

Зачуваємо, що д-ру Дашкевичеві, як одному з відповідальних аранжерів лугового здвигу мали представники влади виразно дати до пізнання, що вслід до цею несподіваною забороною здвигу можуть Луги сподіватися ще й іниших несподіванок. Не важко додуматися, що ті несподіванки матимуть характер нових репресій, а може й постепенної ліквідації Лугів адміністративним порядком.

Колиж приглянемося ближче до теперішньому відношенню польської політичної влади до лугових організацій, то мусимо ствердити, що найяркіше зазначилися перепони з її боку в діяльности тих установ на терені станиславівського воєвідства, від часу, як воєводою став там типовий представник табору, що реалізував минулорічний травневий переворот, бувший член Центральної Ради в Київі Корсак. Під його проводом почалася там насамперед „санація" Лугів у дусі спорідненому до рекомендованих „Словом Польским" репресійних засобів, а щойно потім можна було помітити анальогічне явище скріпленого заінтересування Лугами і в інших воєвідствах. Робити якінебудь висновки з того факту недоцільно, бо вони і без того наглядні.

Аналізуючи дотеперішню діяльність Лугів, шо обмежувалася все і всюди виключно до тісно закресленого статутами обсягу ділання, не можемо ніяк дошукатися якоїсь конкретної причини для репресій супроти них. А тому мусимо дійти до пересвідчення, що одинокою правдивою причиною заборони здвигу у Львові, як і делікатно заповіджених інших несподіванок, анальогічних до тих, що вже мали місце й у Львові (як ревізії у редакції „Вістей з Лугу" та у поодиноких лугових діячів, а навіть арешти цих останніх!) треба вважати сам факт зросту лугової організації та популяризації лугової ідеї серед нашого народу. Цього не можуть спокійно переживати ні польська суспільність ні державна влада. Бо всяка плянова організація українського населення навіть у невинних руханкових товариствах їм не на руку. Та слід підкреслити, що помиляються дуже ті, які думають, що евентуальною ліквідацією Лугів вони рівночасно зліквідують ту велику і глибоко внутрішньо нашим народом відчуту потребу організації та внутрішньої консолідації. Наш народ зрозумів уже, що тільки в зорганізованій єдности сила. А наростаючі в ньому національно-консолідаційні здвиги при репресіях тим більше унагляднятья і виявлять, що істота єдности та консолідації не в таких чи інших конкретно-організаційних формах, а в тому, що наказує міліонам українських сердець битися в один такт, у тому, що напоює ті серця одною великою мельодією, і у тому чакінець, що витискає у душах тих міліонів одні спільні знаки болів і радощів, словом у тому, що зветься внутрішнім іммаментним народові імперативом нації.

Тому ми не беремо надто трагічно останньої заборони і не беремося з її приводу розятрувати ще й старі рани. В ланцюху подій і політичної поведінки з нами це один лише епізод, одно колісце. Ми нотуємо його в тій черзі, в якій він має місце, але не забуваємо й на те, що таких епізодів було вже тисячі, і таких колісцят з ланцюха подій теж тисячі і тисячі. Росте ланцюх, а це знак, що розростаються і події, яких він не може ні замкнути ні спинити, ні скувати.

Проти політики гнету.

Сенатор Лукашевич про положення українців у Румунії.

Під заголовком „Недостаточна охорона меншостей" помістив сенатор Антін Лукашевич більшу статтю в „*Czernowitzer Morgenblatt*-і" з 12. ц. м., в якій, обговоривши ті міжнародні договори, що мали забезпечувати охорону національних меншостей в ріжних державах, спинився довше на незавиднім положенні 1-міліонової вітки українського народу в Румунії, якій відібрано всі права і зведено її, кажучи словами Франка, до тягла у бистроїздних поїздах ненаситних румунських володарів. З тої другої частини статті сен. Лукашевича позволимо собі дати кілька виїмків.

Зазначивши зовсім слушно, що всяка спроба перейти до денного порядку над живучою в державі меншістю не здасться на ніщо, бо кожна акція, спрямована на знищення меншости, викликує тільки спротив і тимбільшу реакцію в рядах тої загроженої меншости, — сен. Лукашевич пише: „Кожний гніт викликає відпір. Часи, коли можна було знищити насильно якийсь нарід або його частину, безповоротно минули. Жива сила народу є сильніша, як усі засоби насильства. Насильством любови ще ніхто не викликав. Історія знає сотки прикладів, які потверджують повну безуспішність насильних засобів денаціоналізації. А вже зовсім безуспішні й безцільні є денаціоналізаційні змагання у відношенні до такого народу, як українці. 40 міліонів українців, хоч вони живуть у ріжних державах, ніяка сила світа не зможе зденаціоналізувати".

Сен. Лукашевич вірить, що і в Румунії прийде час на людське обходження з українцями, що й ця держава стане нарешті респектувати права, що їх загарантовано меншостям. Найбільшим союзником українців є туг час — а він мусить промовити в користь українського населення в Румунії. Ніяка сила світа, ніяка держава — пише дальше сен. Лукашевич — не має права означувати урядово національности людини, національности якогось народу, як це сталося в часі конскрипції в Румунії дня 24. квітня ц. р. Кинене в маси народу і ними приняте гасло про самоозначення годі їм уже відібрати. Всякі проби представити українців у Румунії як українських румунів — марні. „Ми, українці в Румунії, чуємося ще доволі сильні, щоб відбити всі денаціоналізаційні заходи і спроби". Ще не такі удари спадали на українську землю, а український нарід дав собі з ними раду і вийшов з них переможцем. Таксамо переможно мусить скінчитися для українського народу в Румунії і боротьба за його національне обличе, бо Румунії не вдасться при помочі фальшивої статистики, що її тепер роблять, закрити факт істнування населення української національности в її межах. Адже національна свідомість на українських землях під Румунією, де лютують найбільші переслідування, ще ніколи не була така велика, як саме тепер.

Порівнявши долю українського народу в Румунії з долею полудневих тирольців, яким Італія здавила все включно до назви („німецькі чи пак тирольські італійці"), сен. Лукашевич вірить свято, що всі, хочби найостріші заходи, спрямовані на знищення й денаціоналізацію т. зв. меншостей, скінчаться на нічім. Національна ідея, що набрала свіжих сил у світовій війні, запанувала в цілому світі, вона мусить найти своє приноровлення і до тої вітки українського народу, що опинилася під румунським пануванням.

Українці — кінчить ген. Лукашевич свою статтю — дивляться в будучність повні надій, бо вони знають, що час і зростаюча сила національної ідеї працюють як у користь інших поневолених народів, так і в користь великого народу українського.

За океаном.

Перед виборами в канад. провінції Манітоба.

Ціла канадійська провінція Манітоба, в якій поважний відсоток творять українці, стоїть напередодні виборів. Найповажніші вигляди на перемогу має т. зв. прогресивна партія, бо вона в тій провінції найсильніша. На лістах цієї партії фігурує з кількох українців. Чи вони будуть вибрані, не знати, бо український елемент у Манітобі розбитий на ріжні групи, які густо-часто себе безпощадно поборюють. Отже вибір українських представників залежить кінець-кінців від солідарности і національної свідомости самих українців. Головним кличем у цих виборах є справа знесення прогібіції.

Український елемент у Вінніпеґу.

Столиця Манітоби, місто Вінніпеґ, зростає постійно і має вже нині ок. чверть міліона мешканців, хоч минуло ледви 50 літ з часу його оснування. В цілій канадійській домінії це третє з черги місто щодо числа населення, яке складається з ріжних національностей. Український елемент займає у Вінніпеґу третє, а може навіть друге місце, бо наших людей нараховують там на яких 20.000 душ. Українці у Вінніпеґу мають дуже богато своїх товариств, установ, шкіл, брацтв і т. д. Самих наших церков є там аж 6, а саме 4 греко-католицькі (в тім одна катедральна для еп. Будки), одна українська автокефальна й одна православна (для буковинців). Найбільша церква у Вінніпеґу — це збудована недавно церква св. Покрови, якої парохом є о. П. Божик, що перейшов перед кількома роками з православя до греко-кат. церкви. Про цю церкву ми вже свого часу писали. Слід зазначити також, що у Вінніпеґу виходить сливе вся преса українською мовою в Канаді. Таким чином Вінніпеґ, що має також чималий гурт української інтелігенції як старокраєвого, так і канадійського хову, є без сумніву найповажнішим українським центром у Канаді.

Окраїни Львова.

Вибори на Знесінні.

Відбуті недавно вибори до громадської ради на передмістю Львова Знесінні дали у всіх колах такий вислід: жиди здобули 20 мандатів, поляки — 11, а українці — 8. Крім того входить до ради один віриліст Бачевський, що побільшує число поляків до цифри 12. Таким чином на 40 радних українці матимуть ледви вісьмох. Виходилоб, що українці там виборчу кампанію програли. Але на ділі воно не зовсім так.

Приглянемося фактам. Ось у четвертому колі жиди вибрали своїми голосами одного й одинокого поляка з того кола, дотеперішнього комісаря Петрикевича. Значить, що в тому колі поляки не мали і не мають ніякої сили. Українціж здобули тут 4 мандати, при чому польська скрутаційна комісія заквестіонувала на деяких картках прізвище п. Агатона Добрянського і тим самим позбавила його понад 200 гол. відданих жидами. На вибраних 4 признано три мандати. В четвертому колі голосувало всього 106%, управнених до голосування: українців около 300, жидів — 360, поляків — 100. З усіх управнених до голосування мали українці в 4-му колі 41%, жиди 33%, поляки 24%. Таке було реальне відношення сил у тому колі.

В третьому колі, також як у четвертому, вибрали жиди одного поляка своїми голосами і в данному випадку бувшого німця Померсбаха. Для себе здобули жиди в тому колі 6 мандатів, а українці власними силами 3 мандати. З управнених до голосування брало участь у тому колі 52%. Українських голосів віддано 116, жидівських 143, польських 73. Третє коло ілюструє стан посідання. Виходить, що під тим оглядом українці стоять там найсильнище.

Друге коло показалося в перевазі жидівським з уваги на безпосередні податки і їх висоту. В тому колі вибрали вони 8 радних. Вийшло в ньому і двох українців. На основі передвиборчого порозуміння з жидами повинно було в ньому вийти 4 українських кандидатів. Та умови не дотримано. Тут з управнених до голосування взяло участь у виборах 94%.

В першому колі перевагу мали поляки, бо переважала в ньому бюрократія з освітнім цензом. Зрештою ціле те коло творено хитро та штудерно. Більша половина з тих, що голосували в першому колі, властиво не повинні були дістати того права. Самозрозуміло, що в тому колі відсоток усіх управнених до голосування формально вповні покривався з відсотком голосуючих, а фактично голосуючих було далеко більше ніж управнених. Коли приглянутися відношенню сил і першій їх пробі, то слід ствердити, що українці здобули тим разом заледви частину (четвертину) того, що повинні були осягнути. Очевидно, що як би не було куріяльної системи, а рівне і загальне виборче право, то українці віднеслиб своїми голосами повну побіду. При слідуючих виборах на основі нової ординації, якщо в її основу ляже принціп загальности, рівности і таємности виборів, це напевно станеться.

Та при тій нагоді слід підкреслити й одно прикре явище, що мало місце серед українців. Ось між іншими урядник Ревізійного Союзу Українських Кооператив *С. Л.* роздавав чомусь українським виборцям перед самим актом вибору польські компромісові картки замість карток з українськими кандидатами. Було ще 4-ох інших подібних, та тим можна менше дивуватися, бо вони мало свідомі. Щож до п. С. Л., то слід би в мотиви його вчинку вглянути глибше, а доцільно булоб, щоби справою заінтересувався і Ревізійний Союз, в якому він опацює.

Радними стали на Знесінню слідуючі українці: А. В. Добрянський, П. Луць, В. Шевчук, М. Матвіїв, Симеон Семен, Крілик В., Вацик І., Вертипорох Петро.

Виборчий рух.

В справі статистики вислідів громадських виборів.

Повітові й місцеві виборчі комітети зі сільських громад, місточок і міст просається негайно присилати до Краєвої Народньої Канцелярії у Львові, вул. Костюшка ч. 1 а), **звідомлення про висліди виборів до громадських рад.**

У повідомленнях слід подавати: 1) національний склад громадської ради (скільки вибрано радними українців, поляків і жидів); 2) Як переводжено вибори, а зокрема, чиділися виборчі надужиття і які; 3) чи внесено протест проти важности виборів, з якої сторони і з якої причини; 4) як представляються радні українці під оглядом національної свідомости і політичних переконань; 5) в громадах, де вже переведено вибір громадської зверхности, подати, кого вибрано війтом чи бурмістром і який національний склад громадської зверхности.

Точна статистика вислідів виборів до громадських рад нам необхідно потрібна, щоби зробити підсумки з громадських виборів, а зокрема, щоби зробити білянс наших зисків і втрат. — **Краєва Народня Канцелярія Українського Нац.-Дем. Обєднання.**

Перший протест проти безправно переведених виборів у Львівщині.

Наказні війти і їхні прихвостні громадські писарі де тільки можуть, там переводять виборчі зловживання на некористь місцевого українського населення. Така комедія з виборами відбулася дня 15-го червня в **Гряді**, львівського повіту, де погуляв собі аж мило наказний комісар Вавжинец Топольський. На день перед виборами той Топольський змінив самовільно виборчу лісту, а саме повписував деяким виборцям додатково вищі суми податку і таким чином пересунув одного виборця з першого кола до другого, а пятьох з другого до третього. Членом комісії був місцевий лісничий (поляк), який не має права виборности! За торговця молоком Лейбу Ганца предложив при виборах повновласть Павел Лаґоцький і голосував за нього. Ця повновласть показалася фальшивою, бо Ганц заперечив, немов би він комунебудь повновласть підписував. Як свідок на повновласти був підписаний згаданий лісничий. Дальше богато співвласників голосувало без повновластей. У четвертому колі голосувало богато через повновласників, хоча закон цього не допускає. До громадської ради вибрано і дотеперішнього комісаря, який не здав рахунків з попередньої діяльности, що противиться § 10. уст. 2. виборчої ординації. До громадської ради вибрано також бувшого війта, якого виділ ради повітової усунув за зловживання. Громадяни Гряди, обурені до крайности тенденційним переведенням виборів, внесли в дні 17-го ц. м. протест до воєвідства з жаданням признати вибори неважними у всіх чотирьох колах та доручити приготування та розписання нових виборів у Гряді. Слід зазначити, що як мущини, так і жінки-виборці голосували поголовно. Віримо, що наш протест буде принятий і другі вибори дадуть громаді таке представництво, яке буде дійсно висловом волі громадян Гряди.

Виборець.

Комарнянщина.

Заходом Повіт. Нар. Комітету УНДО відбулося дня 12. червня ц. р. виборче віче в **Хишевичах** в домі читальні „Просвіти". Велика скількість присутніх вказувала на значне зацікавлення вічем. Реферував: інж. **Ольховий** про організацію національних сил, п. **Бабюк** про економічне положення нашого народу, а п. Гриць **Тершаковець** про виборчу ординацію. З постави значної більшости присутніх слідне було бажання почути національний виклад виборчого питання, що старалися зробити названі референти. Одначе зорганізована і підпоєна сельробівськими агітаторами (які відбули віче попереднього дня) горстка молодняку перепиняла віче так довго, аж нарешті допровадила до його закриття. Можемо впевнити провідників цеї партії, що на таких основах партії не збудують, а їх методи боротьби з Українським Національно-Демократичним Обєднанням поб'ють колись їх самих.

Віча і збори в Турці.

В місті Турка відбулося крім 5 віч і одної довірочної наради, про які вже була в нашому часописі згадка, дальших 5 публичних віч у справі громадських виборів і так: Дня 12/6. 1927 в домі Івана Кузя „на городищу" — проводив о. І. **Федевич**, реферував д-р. М. **Сохацький** — і в домі Клімка Яцкуляка „на вулиці" — пров. о. І. **Федевич**, реф. д-р. М. **Сохацький**; в дні 13/6. 1927 в домі М. Яворського Косачевич „на потоці" — пров. о. І. **Федевич**, реф. д-р. М. **Сохацький**, промовляв о. Е. **Кабаровський** — і в домі Василя Хомика „на Стрию" — пров. о. І. **Федевич**, реф. І. **Яворський Мартич**; врешті в дні 19/6. у великій салі чит. „Просвіти" в Турці імпозантне віче під проводом о. І. **Федевича**, М. **Яворського** і І. **Кузьмака**. Після реферату д-ра М. **Кондрата** забирали голос д-р. М. **Сохацький**, І. **Яворський Мартич**, О. **Ільницький** і И. **Керстів**. Учасники в числі 500 осіб (в тім 200 жінок) безпощадно осудили кирину роботу УНС-а, прихильники якого не мали навіть сміливости пустити пари з уст! Поважний хід віча й одноголосне ухвалення резолюцій заімпонували навіть присутнім полякам і жидам. Взагалі передвиборча акція незвичайно освідомила наше міщанство й виявила нашу силу.

Вибори в Кожичах.

Дня 23. червня відбулися в Кожичах, львівського повіту, вибори до громадської ради. Дуже сумне явище, що місцеве селянство не доказало як слід своєї громадянської зрілости і допустило з мягкосердечности чи з глупоти до вибору в І-ім колі двох поляків, а в 4-ому колі одного, а також відомого відступника від нашої віри й народу Миколу Калічака, якого за яркі надужиття в часі його урядування як наказного комісаря з 1922 році навіть саме старосто нагнало зі служби. Слід напятнувати також поступок молодого Петра Яренича, який віддав голос на поляка, хоч передтим удавав, що на таке не пішов би ніколи. Ввійшло вправді 13 наших людей до ради, щож, коли між ними ледви чи найдеться чотирьох або пятьох, які постоялиб за слушні народні і громадські права все і всюди там, де того зайде потреба. Зрештою поживемо — побачимо.

Вибори в Миклашеві, пов. Львів.

Громадські вибори в Миклашеві, повіту Львів, відбулися 19. і 20. червня 1927 р. Новообраний склад громадської ради є **чисто український**. Четверте і трете коло голосувало в неділю 19. червня. Початок виборів IV. кола оголошений був на 12 годину в полудне. Місцевий парох, не привязуючи як видно, ваги до громадських виборів, зарядив собі вже в 11-тій год. процесію у поле (хоч міг це зробити пізніше), через що ослабив дуже число виборців, особливож жіноцтва, що потягнулося в поле за процесією. Таким робом він не зважав навіть на пастирський лист у справі виборів, що взивав до єдности, згоди і виконання свого обовязку у виборчій акції. Не зважаючи на те, миклашевичани вибрали свого пароха радним, щоб бодай тут, у кружку громадської ради, він навчився сповняти свої громадянські обовязки. Зазначимо ще, що, не зважаючи на точне означення години виборів для кожного виборчого кола, наші люди мусіли аж спеціяльно ходити до свого духовного пастиря, щоб був ласкав прийти голосувати...

Праця поліції в Щирецчині.

В **Острові** коло Щирця місцева поліція дуже ревно агітує за тим, щоби до громадської ради вибрано самих поляків і хрунів. Коли п-ні Синикова, хоч римокатоличка, але як вдова по учителеві українцеві дала повновласть до голосування за себе в II. колі українцеві п. Іванови Маленівському, тоді місцева поліція піднесла великий рейвах, а найбільше ксьондз Блядовський і поліцай Тендера, який прийшов до неї і приказав цю повновласть відібрати, — що вона перелякалася і це зробила! От чим займається у нас поліція!

Відгуки дня.

Глобус.

Виходить на Рад. Україні журнал, що так само називається, як нинішній мій фейлетон. Журнал цей призначений для найширших верстов української суспільности і тому взяв собі таку — просту, зрозумілу, — одним словом — таку популярну назву.

В ряди-годи попадеться „Глобус" і в мої невідповідні руки та викликує все як найліпше враження. Я тоді маю цілий день гумор і вірю, що там — за рижською лінією — наростає нове життя.

Наприклад: На ілюстрації представлено „скачки" (себто по галицьки перегони) в Москві, а під ілюстрацією такий підпис: „Скачки в Москві. Ті, які получили квитки — сидять на лавках, ті, яким не хватає грошей — заглядають ізза баркану". Я вже настільки обзнакомлений з мовою, яка (місцями!) наростає, як морж мухи по дощі, — що все мені тут ясно. Але галицький селянин напевно зрозуміб би це так: Одні злітили до купи квитка і сидять на лавках, другі, яким не вдало-

---

Г. БРАСЮК 17

В ПОТОКАХ.

(Докінчення.)

Припали пилом Манівці, посіріли. Пекучі дні, головний час. Тиша. Хіба де вибіжить з воріт плескувата замурзана свиня, за нею обшарпане хлопя, хлопяті на поміч кудлатий, в репяхах собака — заженуть свині й розходяться обоє понурі, злі.

До економської садиби шпоришем зеленіє стежка. В наелектризованій тиші занімів перецвілий сад, камінно мовчать руїни.

Перед лисим ґазоном, між двома білими колонами, стояла Оля.

Хіба потрібний селу інтелігент з своїми повітряними ідеями, коли село прагне хліба?

Летом ґільотини розсікала серце свідомість зайвого істнування.

Оля втретє розгорнула материного листа. „Приїжджай на літо. У нас часто буває Шура Концов, розпитує про тебе..."

— К чорту! — скрикнула Оля й змяла дорогого їй листа.

Вона була між Сцилою і Харибдою. Поїхати до батьків, де мати навязуватиме своїх женихів, чи лишитися в Манівцях у злиднях, в бездіяльності. За цілу весну Сергій не одержав ні одного фунта.

Розгублено дивилася і нічого не бачила перед собою.

Раптом в уші вдарив надзвичайний гаркіт.

Мов *deus ex machina* перед очима зріє автомобіль.

— Громадянин Шарий є вдома?

Щось тьохнуло Олі, як побачила між приїзжими й Макулу. Вона збрехала.

— Він пішов у волость...

— Проведіть нас в його квартирю...

Постіль перетрушено, дописи до журналу разом з давньою пилюкою ретельно складено в автомобіль, біля Олі стала рушниця.

— Вас заарештовано!

До вечора просиділа Оля заарештованою в своїй кімнаті. Що хвилини вона тамувала болісне побоювання, що з міста може повернутись Сергій, хоч і казав їй, що повернеться не раніш пізнього вечора, а то й завтра.

Врешті підіхав знов автомобіль і забрав вартового.

Оля вийшла на двір, де здавалось світ назавжди почорнів. Вона бігла в село шукати поради.

Сусіда, побачивши Олю, згадав, що й він балакав колись з учителем про „комунію" — та й зачинився мерщій в сінях.

— Всі вулиці гомоніли про арешт шараївської „гарнізації" та про свого вчителя, що переховував „бамаги".

У Самойла Оля довідалася, що Макула переняв важливого документа з шараївської „гарнізації" до Сергія. Коли Оля була вже за дверима, Макула, згадавши й свою кривду, додав:

— Видно, що бандистий... Два місяці обідали, так і не заплатить.

В Олі зросло вагання: Сергій, певно таївсь від неї. — Колиж уявила втрату його — криваво обкипіло серце. За всяку ціну мусить врятувати. Він не винуватий. Він не таївсь.

Хведір Степанович порадив Олі попередити якнебудь Сергія, бо Макула, напевне, підстерігає, але він сам нікуди не може йти з Олею, бо треба голодні коні вести на пашу.

Поминувши вулиці, Оля одиноко вийшла за село між чорні лави житів. В білому, неначе фосфорична істота, стала на шляху під вербою. Чорний простір, здавалось, проковтнув живий голос, розчинив в собі живих істот, зупинив час і тільки билось одно серце, билось тривожно.

Щось шерхнуло. Напружила зір. Тим боком посувавсь сілует.

— Сергій! — гукнула навмання.

Сергій круглими очима глянув у її переляканий вид

— Чекісти... Макула...

— Що-ж, хай арештують. Я доведу...

— Любий! Ти не доведеш. Ти мусиш тікати, мусиш..., розпачливо благала.

Сергій поволі проймавсь її заляканим настроєм.

Сутінки гускли над його головою, чорна запона затуляла ясну перспективу, ще момент — і його стихійним подувом підійме на вітер, мов ту порошинку.

— Ах, чому я один? — заламав у розпачі руки...

— Любий, ти не один... Я ніколи тебе не забуду.

Тоді відчув маленьку, маленьку надію. Переповнений вдячністю казав:

— І я тебе не забуду... Я знайду тебе... через рік, через десять...

Глухі ридання розбудили ніч. Вона прихильниця тиші й сну, невдоволено підіймалась у глиб просторів.

Сергій і Оля відчули, як лялась гарячими потоками туга.

Пароюю світ затьмарило.

— Прощай... Чиж зустрінемо ще весну?

Чиж зустрінемо зірку золоту?

Обернув на момент зір, де стояла осяяна постать.

Болюче розривалася спільна артерія.

Рвонув.

Світ закрівавивсь

ся захопити грошей, глядять іза паркану (баркан — друкарська помилка!) — Але це в зрозумінні тексту сук цілої справи.

Річ у тім, що там наростає нове життя. Адже ті, що сиділи колись на лавках, тепер за парканом, а ті іза паркану сіли на лавки.

Хтось міг би сказати: „Какая разніца ?!“... „Разніца“ є, а „какая“, не знаю, бо не займаюся політикою.

Та найбільше вдоволення дало мені число „Глобуса, присвячене Галичині. Які знамениті там підписи під ілюстраціями, яке знання галицьких відносин від економії до архітектури ? !

Ілюстрація: Група бориславських робітників. Підпис: „Український пролетаріят використуваний польською буржуазією“. Зараз видно, що автор знає бориславські відносини. Адже там ледви 99 відсотків робітників-мазурів!!

Друге:

Ілюстрація: Катедра св. Юра у Львові Підпис: „...Цікавий зразок церковної уніятської будови“.

Сварилися досі вчені, чи Юр—чистий барок, чи підмашений стилем рококо. Тепер справа вирішена. Це уніятський стиль! Маю враження, що ліпше було написати: уніятський стиль з домішкою уидівських елементів, але й так воно знаменито.

Та найкраще підписані дві знимки з хутора одного з наших українців. Одна з ілюстрацій представляє роботу коло стодоли, а підпис каже, — що це польський шляхтич використовує так українське населення (наказує йому загрібати солому!) Друга ілюстрація це дім того українця, а підпис такий: „Фільварок польських кольоністів, що доскочили панської ласки, воюючи з радами та приборкуючи своїх робітників“.

Хоча я знаю особисто власника цього хутора, хоча він був українським вояком до кінця війни, хоча хутір має не з ласки, а з батькового заповіту — воно сути річі не змінює. Адже Галичину кольонізують польськими військовими осадниками так само, як Чорноморя жидами.

„Глобус“ може безпечно ту саму хату ще раз пустити, тільки з іншим підписом.

Галактіон Чіпка.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Яремчі. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера!

Жертви слати на адресу: Львів, Підвале 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Льва Додета підступом увільнено з тюрми.

Париж, 26. червня 1927.

Ціле місто заговорило про те, як то хитро виведено в поле судові париські власти. Сталося це ось так: До міністерства внутрішніх справ прийшов якийсь рояліст а рівночасно 11 інших роялістів засіло при телефонах поблизьких каварень, получилися з ріжними числами телефону мініства внутр. справ і заблькували телефонічну комунікацію з тим урядом. Рояліст, що прийшов до міністерства, получився одиноким вільним телефоном із управою вязниці в Сант і, наслідуючи голос одного з міністрів, візвав до апарату директора вязниці, якого повідомив, що рада міністрів постановила перед хвилею випустити негайно редакторів „Аксіон Франсе“ Льва Додета і Делеса, а також ген. секретаря комуністичної партії Семара. Директор вязниці висловив здудування, що має пустити на волю також комуніста, але дістав відповідь, що мусить негайно виконати приказ уряду і з огляду на поспіх мусить задоволитися тел. приказом. На цьому розмова перервалася. Директор вязниці пробував получитися з міністерством для справдження поручення, але з причини телефонічної бльокади одиноким незанятим апаратом у міністерстві був саме той, що його обсадив згаданий рояліст. На свої вислови сумніву директор, самособою, знову одержав повторення приказу й припоручення спішитися. Рояліст представився як віцедиректор особистого кабінету міністра і загрозив далекойдучими консеквенціями, колиб негайно не виконав приказу.

Директор особисто випустив на волю Додета. Доде був тою несподіванкою так урадуваний, що кинувся директорові на шию. Опісля директор випустив із келій Делеса і Семара, потім відпровадив Додета і Делеса до авта, що заїхало за той час перед вязницю, спроваджене, самособою, роялістами. Авто відїхало в напрямі бульвару Араґо і з того часу за увільненими й слід загинув.

З поширенням вістки про звільнення Додета і тов. спочатку здержанося, бо вона виглядала занадто неправдоподібною. Члени редакції „Аксіон Франсез“ висловили вдоволення, що Додета увільнено таким спокійним способом без вичікування ласки. Семар дві години після того як кинув вязницею, заявив співробітникові Агенції Аваса, що дуже дивується з приводу свого звільнення, про що повідомив його директор вязниці, даючи йому 30 хвиль часу для кинення вязничних мурів. Семар думав, що то сталося наслідком його апеляції, тому й нічого не говорив. Попрашався зі своїм вязничним товаришем, але річей своїх іще не забрав, бо думав, що його ще оконечно не пускають на волю. Присутній при тій розмові зі співробітником Аг. Аваса комуніст Кашен запримітив, що директор вязниці впав найочевиднище жертвою містифікації. На це Семар заявив: „То був лише сон, мене знову замкнуть“.

Париж, 26. червня 1927.

У виконанні зарядження міністра справедливости директора вязниці в Сант, Картія, завішено в урядуванні.

Кашен піде до вязниці.

Париж, 26. червня 1927.

„Ліманіте“ подає, що пос. Кашена і членів вик. комітету комуністичної партії, засуджених на вязницю, як авторів відозви проти мароканської війни, візвано явитися у вязниці в речинці до 4. липня ц. р.

Протистрайковий закон в Англії принятий.

Льондон, 26. червня 1927.

Принято в третьому читанні закон, що обмежує свободу професійних союзів і право страйку. Закон перейшов 354 голосами проти 139. Член Лейбур Парті Макстен, обурений приняттям закону, назвав ген. прокуратора Англії злодієм і брехуном. Зате виключено його з кількох засідань.

Вуличні бої в Букарешті.

Букарешт, 26. червня 1927.

Між прихильниками Братіяну і прихильниками партії ген. Авереску прийшло в ріжних місцях міста до кровавих сутичок. Поліція з трудом зліквідувала заворушення. Арештовано кількасот людей. Богато осіб, тяжко ранених, відвезено до шпиталю.

Тітулеску міністром закордонних справ.

Букарешт, 26. червня 1927.

із Льондону повідомляють, що румунський посол у Льондоні Тітулеску приняв теку закордонних справ у кабінеті Братіяну.

Троцький і Зіновєв виключені з управи ком. партії.

Варшава, 26. червня 1927.

З Москви повідомляють, що пленум Центрального комітету комуністичної партії ухвалило на засіданні 25. ц. м. виключити зі свого складу Троцького і Зіновєва.

Первання переговорів у справі амер. позички.

Варшава, 26. червня 1927.

Іще вчора на біржі розійшлися чутки на тему труднощів у справі американської позички для Польщі. Вечором уже ці чутки справдились, бо переговори в справі позички перервано. Не без причини на перервання переговорів були останні події в закордонній політиці, а також убивство посла Войкова. В звязи з повищими подіями акції Банку Польського впали на 133 зол. Знижка курсу за один день доходила до 12 зол. Також інші акційні папери сильно впали.

Присуд квестора ягайлонського університету.

Краків, 26. червня 1927.

Вчора запав присуд у справі квестора тутешнього університету Земянського і тов. Обвинувачених Земянського і Навроцьку признано винними злочину крадежі 120 тисяч золотих, а обвинуваченого Напюра за співвинуватого у крадежі. Земянського засуджено на півтора року тяжкої вязниці, Навроцьку на 2 роки а Напюра на півтора року. Всі троє застерегли собі три дни до надуми.

Коцюбинський радником посольства С. Р. С. Р.

Варшава, 26. червня 1927.

Радником більшовицького посольства у Варшаві має бути іменований Юрій Коцюбинський, дотеперішній радник більшовицького посольства у Відні.

Брати Меркуни на волі.

Познань, 26. червня 1927.

В пятницю відбулася судова розправа в м. Сремю на Познанщині проти братів інж. Павла і почтового урядника Івана Меркунів, обвинувачених за участь у нападі на почтовий віз у Сремю. По переведеній розправі суд увільнив обох обвинувачених від вини і кари. Просидівши більше року в познанській тюрмі, як виказала розправа, зовсім невинно, дочекалися остаточно волі.

Зі спорту.

Спарта — Україна 3 : 1 (2 : 0).

Змагання закінчилися справедливо перемогою Спарти. Ширше про цю гру в черговому числі.

НОВИНКИ.

— **З документів часу.** *Zborów, dnia 2/6 1927. Do Wielebnego gr.-kat. Urzędu paraf. w Serwerach. Doniesiono mi, że proboszcz obrz.-gr. w Serwerach głosi zapowiedzi i zamierza dać ślub Natalji Kloc córce Tomasza i Marji Filozof ur. w Serwerach 4/3 1899 i zastępczo w cerkwi tamże ochrzczonej nieprawnie zapisanej w metryce gr.-kat. parafji w Serwerach. Z przedłożonej mi metryki urodzenia i ślubu wynika, że matka Natalji Kloc jest obrządku rz. kat. i brała ślub w kościele, zaiem Natalja Kloc jeśli ochrzczoną została w cerkwi, to tylko zastępczo, gdyż córki zwykle idą za religją matki, a synowie za religją ojca (przy małżeństwach mieszanych. Wobec tego Urząd parafjalny zechce mi natychmiast wyjaśnić na jakiej podstawie głosi zapowiedzi Natalji Kloc i wstrzymać się od głoszenia dalszych zapowiedzi aż do należytego wyjaśnienia stanu sprawy. — Za starostę Pawlikowski.“* — Тому, що доньки ідуть звичайно за релігією матері, виходить по думці збоївського старости, що вони повинні іти за нею завсіди, коли мати є римокатоличка. Бо бачимо тисячі прикладів денно, як цей звичай чи обовязок нарушується, коли мати або батько є грекокатолики.

— **Цукорник, що має несолодке життя.** Данило Стецьків, відомий львівський цукорник, стратив 900 дол., які украли йому з верттаймівської каси. Це вже не перший раз гроші щезають з його цукорні.

— **Обережний летун.** Американський капітан Бирд уже вдруге роздумався і відклав свій лет. Юрба, що прийшла приглянутись, як він відлетить, висловила своє невдоволення голосними протестами. Кандидат на героя, що має проти себе такий настрій, повинен би зректись своєї подорожі.

— **Кепська професія.** Один із англійських знавців життя злодіїв і вломників упевняє, що він знав особисто кількох найталановитших із цієї професії і вони зробили йому таке щире признання: їх пересічний тижневий заробіток на протязі 35 літ не був вищий як 2 доляри. При цьому з 35 літ діяльности треба було 20 провести у вязниці. Цей знавець розбишацької професії каже, що нині нема в Англії віодного злочинця, який мав би 100 дол. готівки. Наші вломники повинні би післати до англійської преси заяву, що не скрізь їхня професія така кепська.

— **Перебита промова.** „Дейлі Мейль“ у телеграмі із Софії описує таку вимкову сцену із болгарського парляменту. Король Борис хотів конче відчинити особисто засідання нового болгарського сойму. У своїй промові він підкреслив те, що підчас останніх загальних виборів не було ніякої пресії на виборців. Тоді голова соціялістів Сакезів перебив йому: „Це не згоджується з дійсністю“. На лівиці залунали оплески. Король дуже блідий ждав, аж гомін утихне і скінчив промову. Відтак відійшов, не подаючи нікому руки. Юрба на вулиці приняла його радісними окликами, але ефект промови був зіпсований.

— **2,208.360 урядників.** У всьому СРСР. за вимком апарату сільрад є 248.639 державних установ і підприємств з 2,081.429 урядовців, а разом з сільрадами 312.304 установ і 2,208.360 урядовців.

— **Реклями танцюристки.** Ви всі вельмишановні читачі, що пропадаєте за чарльстоном, а небавком може будете пропадати за „блек-боттом-ом“ знайте, що королевою цих танців є муринка Жозефіна Бейкер, що танцює в Парижі. Вона має 21 літ і темперамент тигриці, тому весь Париж охнув від сензаційної звістки, що вона виходить удень своїх 21 літних уродин замуж. І за кого? Могла Поля Негрі, уроджена Халупец, вийти за князя, може „зоря модних танців“ вийти за італійського графа Пепіто де Альбертіні. Три дні гудів Париж. Аж найшлись репортери, які почали добиватись відповіди, чому вона покинула свою свободу. А вона на це: „Цієї гарної реклями, я навчилась від европейських артисток. Я навіть і не думала виходити замуж. Та я ніколи й не уявляла собі, що париська преса є така чемна. Три дні реклями безплатної!“ Вона хотіла сказати ... наївна. І реготалась так, що всі африканські пальми гнулись від сміху.

— **Тайна Лібранда.** У Франкфурті живе добродій Карло Лібранд, над якого життєписом ломлять собі голову. Як молодець перед війною виїхав він до Англії. Важко сказати, що він робив від тої хвилини. Називав себе письменником і справді видрукував кілька правничих книжок. В Англії вважали його німецьким шпигуном і навіть упевняли, що він мав довірочні розмови з кайзером. Після війни він підтримував зносини з англійськими офіцерами на окупаційній територі в Рейнщині. Лібранд не має означеного підданства і, втративши німецьке, приняв англійське. В 1922 р. Баварія не хотіла його приняти. Він почав мандрувати з міста в місто. У Франкфурті занедужав. Коли жінка побігла за лікарем, вернувши не застала його в ліжку, тільки лист з повідомленням, що його пірвали три поліцаї, заявивши, що він божевільний. Його найшли в домі божевільних, куди він утік. Там був він 3 місяці. Медична експертиза признала його здоровим. У день виходу із дому божевільних його арештували як шпигуна. Всі ждуть цікавого процесу. Кажуть, що Лібранд сам не хоче себе боронити, щоби не виявити тайни свого життя. Він має 60 літ.

— **Вартість образу.** У голяндськім місті Бреда вималював маляр Иоган Теунс, кілька літ тому, на старім полотні голову старого рабіна, взявши собі за вірний зразок образ Рембрандта. Тому, що копія була, на його думку, дуже вірна, він у своїй скромности підписав під нею Рембрандта. І продав її за 10 гульденів антиквареві. Цей найшов купців, які жертвували йому 50.000 гульденів. Рембрандта зрепродукували журнали. Теунс пізнав свою руку; він заявив антиквареві, що образ — його кисти. Але антиквар йому не повірив. А за ним не повірила йому і решта громадянства. Бо прецінь більша честь для міста Бреда мати правдивого Рембрандта як копію. Не знаємо, чи знавці мистецтва в силі розчарувати цих аматорів Рембрандта, але маємо ще один доказ більше, що часто вартість образу залежить не від того, як він намальований, а від того, хто його підписав.

— **Рідка подружа.** Місто Алессандріє святкувало рідку подію: італійський маляр Арріго Траверзі, якого образи відомі по всій Італії, оженився з донькою патриція Франческа Івальді. Траверзі зроду глухонімий; його вибрана теж. Він шукав усе життя саме такої, яка йому подобалась би, але булаб скривджена природою так само як він. Шлюб відбувся у великій салі для глухонімих. Підчас весільного бенкету були навіть промови: двох вихованців заведення глухонімих, які вчились кілька тижнів, як передати новоженцям втіху учасників свята.

— **Що може пяний офіцир!** З Ріо де Жанейро приходить звістка про баль, який лишив по собі рідку скількість трупів. У порті Аллеґро, на прилюдний дансінг явився пяний бразилійський офіцир і своєю поведінкою почав ображувать гостей. Його прохали, щоби він покинув салю; він не хотів. Тоді голова балю перервав танці і заявив, що баль скінчений, якщо офіцир не покине його. Під впливом вигуків обурених, офіцир вийшов. Та хутко він вернувся назад із відділом жовнірів. Зібрані гості та служба не хотіли впустити їх на салю. Тоді скажений офіцир дав знак жовнірам, щоби стріляли. Дисципліновані жовніри послухали. 11 осіб упало трупом і 27 важко ранених. Офіцир переданий на дораэовий суд.

— **Американська фемінїстка.** Американські закони дбають дуже за те, щоби жіноцтву не заподіяли кривди мущини, між якими — нема що скривати — трапляється неодин зразок із звіринця. Одночасно еманципаційний жіночий рух росте в Америці щораз більше і жіноцтво починає дбати само за себе також щораз більше. На доказ перекладаємо дослівно одну статейку із „Нюйорської Державної Газети“. Заголовок: „Жінка може свого чоловіка витріпати. Але вона заявляє, що воліє облити його кипячем“. Текст: „Перед суддею Готлібом явилась пані Джон Лясі із чотирома дітьми і синяком під лівим оком, обвинувачуючи, свого Джона, що він, прийшовши домів, счинив бучу, тому, що вона не мала для нього горілки. Коли суддя спитав, чи муж її бив, вона притакнула і спитала несміливо, що буде би, якби на другий раз вона перша перейшла до атаки. „Щодо мене“ сказав суддя „нічого не буде, коли ви його тільки порядно випері́щите“. І суддя пригадав собі, що бачив уже раз добродія Лясі на лавці обжалованих. „А що буде, коли він знову почне?“ „Зробіть те, що я вам казав“. На це пані Лясі „я маю кращий плян: я обіллю його кипячем“. Суддя забув язика в роті.

— **Ліцитаційний рекорд.** У місті Шеррей (Англія) трапилась подія, як кажуть, небувала в історії ліцитаційних торгів. На ліцитації продавали між іншим різьблену шкатулку з XV ст., яку знавці оцінили на 5 фунтів (25 дол.) Підчас ліцитації дійшла її ціна, у запалі аматорів-колекціонерів, до... 1075 фунтів!

— **Світова всячина.** Англ. мін. закордонних справ Чемберлен виїжджає в Осльо, де 29. ц. м. виголосить промову в звязку з признаною йому Нобліївською мировою премією. — Льондонська преса повідомляє, що бувш. голова ірляндських революціонерів Де Валера має вступити в новий ірляндський кабінет. — „Дейлі Експрес“ пише з Тієн-Тсіну, що туди має приїхати 142 радянських пропаґандистів, здебільша жінок, які мають вести комуністичну пропаґанду серед англійських військ у Китаю. — Стейт Віскосін зломив перший у Злуч. Державах прогібіційний закон, алькоголь правда скромно-процентовий, має право появлятись прилюдно. — В останніх операціях у Мароку еспанські війська здобули більший успіх; 18.000 відділ повів офензиву. — Ватага розбійників з Ріо-де-Оро (Африка) напала на містечко Сен-Етієн, яка обороняласі і жде нового нападу. —

Радянський уряд сконфіскував маєток Шаляпіна біля Москви. — У Швайцарії було за один рік 3262 прилюдно організованих забав, крім 200 мечевих змагань, себто приблизно 100 забав кожної неділі. — Дві кімнати, в яких жив Ленін на Смольній у 1917 р., будуть перетворені в музей пам'яток жовтневої революції.

— З кіна. У кіні „Палас" нова подвійна програма: „Ніч у Ню Йорку" в 10 діях і Доротеєю Гіш і „Баталіон кохання" в 7 діях.

Дописи.

Комаринщина. (*Інтелігенція, міщанство, студентство; метода лівих партій; кооперація; вихід із становища.*) Комаринщина переживає небезпечну крізу: вона дуже хвора. Поверховність праці минулих часів, взаємне недовір'я, затрата етичних принципів, зматеріялізування міщанства, погоня за користями — все це пхнуло деяку частину інтелігенції на службу туманних гасел суспільного перевороту. Крім одної кооперації, що донедавна була позбавлена організаційного проводу, ніде не видко поступу у направі обставин. Ні священство, ні вчительство не виявляють ніякої ініціятиви і часто наслідком злиднів не мають спроможности вийти поза працю для насущного хліба. Священство здебільша вороже до змагань, які чудово проявляє народня маса. Учительство залякане переслідуваннями. Села Комаринщини організуються, будують, самі шукають і нема кому їм допомогти повести. Кооперація мабуть єдиний вклад праці, що не пропадає марно. Партійна свідомість громадянства слаба, майже в починах. Інтелігенція не в силі зрозуміти, що безпартійність нині, це бездіяльність. Побіч партійної організації УНДО, що останніми часами проявляє значну рухливість у напрямі самоорганізації, можна ще вказати на партію „Сель-Роб", що несміло, скрито і боязко починає втискатися. Помиваючи факт, що вона організує лише елементи хиткі, непевні і маловартні, годиться зазначити, що міщанство рішуче відкидає соціялістуючу ідеольогію Сель-Роба, розуміючи, що глибша соціяльна перебудова не лежить під цю пору в наших можливостях, а забирає сили і відвертає увагу від національної праці.

Що інтелігенція Комаринщини живе в таких виїмково тяжких умовинах, винно тому у значній мірі міщанство. Отверто треба йому зробити важкий закид, без страху, що він не матиме основи. Богато людей, що мали добрі наміри, анґажувалося до праці в Комаринщині, а були в силі її виконати для добра міщанства, але майже всі, змаркувавши кілька літ труду, відходили з нічим, знеохочені. Ці люде відійшли і працюють з успіхом деінде. Якби у нас всі були на свойому місці, якби економічні і грошеві інституції не були заповнені людьми, що прийшли сюди зовсім випадково, а на їх місце прийшли чесні, кваліфіковані і охочі до праці інтелігенти, то справа взаємин між інтелігенцією і міщанством не була би така гнітуча. А коли би міщанство дивилося з меншим легковаженням на студентів, що не зі своєї вини не могли покінчити вищих студій і дістати якесь пристановище, то спільними зусиллями найшлася би не одна можливість помочі для студентів. Правда, студенство не все є зразком громадянських чеснот, під оглядом організаційним і товариської культури не стоїть високо.

У теперішньому часі майже одинокою охочою до праці людиною, що невтомно віддає свої сили для національно-культурної праці є знаний громадянин з Якимчиць. Коли й інші працюють, то всетаки не можна рівняти їх з ним щодо енерґії, особистого впливу, рухливости і знання відносин у повіті. Але вся руїнницька „ліва" преса залюбки поміщує до крайности видумані, злі й неграмотні дописи про діяльність якимецького патріота. Спростовувати їх не сила, безцільно переконувати людей, які не можуть знятися на ступінь деякої обєктивности, а найголовніше почувають неохоту до праці, якої самі виконати не в силі, а до того несуть громадянству кличі, яких воно не визнає і не приймає, бо його світогляд побудований на основах пошани до приватної власности, чесного зарібку й особистої ініціятиви. Ширенням клясової боротьби серед громадянства, у якого маєткові ріжниці дуже невеликі, а кляс навзір европейських відносин нема, ослаблюється його відпорність перед наступом національно-державного противника і витворюється стан заколоту і сварки, з чого користає лише ворог.

Працю слід цінити і коли „ліві" мають охоту до неї, то на полі кооперативного будівництва можемо з ними зійтися, порозумітися і працювати. Нам потрібна поміч, бо кооперація в Комаринщині щойно в початках, а ворогів має богато.

Щоби оздоровити місцеві відносини треба, щоби: а) міщанство позбулося неуснованого недовір'я і маловаження інтеліґенції і памятало, що глибоке противенство між ним і інтеліґенцією приведе катастрофальні наслідки; б) міщанство відповідно до своїх можливостей, забезпечило свою інтеліґенцію таж, щоби вона могла жити і працювати для добра народу. А врешті в) щоби інтеліґенція чесно і солідно виконувала прийняті обовязки і давала приклад до праці.

Інж. Іларій Ольховий.

В справі поширення кобзарства.

(Лист до Редакції.)

Останніми часами відродження кобзарського мистецтва остільки поступило вперед, що вже не приходиться говорити про окремих кобзарів, лише про цілі кобзарські капелі, включно до художніх. (Перша художня капеля в Київі). Поширилась кобза (бандура) вже не тільки на Придніпрянщині, але й на інших землях України, от хочби на Підкавказі (Кубанщина, Ставропільщина, Чорноморщина, Терщина). Почала вона поширюватись і серед еміґрації.

В часі моїх виступів по ріжних державах Західної Европи до мене всюди зверталися і звертаються земляки в справі придбання кобзи та навчання на нашому національному інструменті. Але, на жаль, дістати тут порядну кобзу було справою дуже тяжкою. Тому не диво, що були випадки, коли мої учні самі їх робили, але того не кожний докаже. Справжнього-ж майстра бандур не було, коли не рахувати одного студента з Подєбрадської Української Господарської Академії; а це не могло не бути великою перешкодою для задоволення все зростаючого на бандуру попиту. Аж тепер цю перешкоду можна вважати усуненою, що й подаю до відома всім заінтересованим.

Після кількалітніх пошукувань мені пощастило знайти не тільки доброго майстра-знавця свого діла, що пробував робити цей інструмент ще на Україні, але й солідну, чесну людину, у якої слово не розходиться з ділом та якій можна довіряти. Вже нині мій знайомий має кілька готових кобз на продаж у ціні від 500 франків для Европи або 25 долярів для Америки. Розуміється, ці ціни не є чимсь постійним, бо після музичної якости, оздоб, тощо вони можуть бути і вище і нижче тут зазначених. Пересилка, опакування та всякі інші видатки, як то звичайно буває, рахуються окремо. Надалі, коли цей запас буде вичерпаний, бандури робитимуться по моїм вказівкам, протягом 10—14 днів, рахуючи з часу одержання замовлення.

Таким чином справа з постійним виробом кобз нарешті налагодилась, отже лишається вирішити справу навчання. Для успішного її переведення я пропонував би всім, бажаючим учитись грати, закладати гуртки, які я одвідував би для уділювання лекцій. Якби час чи ще які причини не все уможливлювали мій приїзд, то буду старатися, щоб мене заступали мої бувші учні. Бажано булоб, щоб такі гуртки повставали не тільки на еміґрації, але й на Волині, в Галичині, Буковині та на Закарпатті, де, на жаль, кобза-бандура не тільки ще не поширилась, але вона взагалі там невідома.

Зокрема подаю це до відома тих українців, що в справі навчання на кобзі звертались до мене особисто або в листах, а то: з Омекуру, Шалету (Франція), Ешу (Люксембурґ), Бельґії, Німеччини та Закарпаття.

В обох цих справах прошу звертатись, надсилаючи марку на відповідь, по такій адресі: *Vassyl Yemetz, 4. passage St Hippolyte, Paris XIII-e, France.*

Всі українські газети, як краєві, так і американські, ласкаво прошу передрукувати цю замітку, за що наперед складаю свою найсердечнішу подяку.

ВасильЄмець.

На самооборону.

На спеціяльний фонд Українського Національно-Демократичного Обєднання, призначений на переведення громадських виборів зложили отсі громадяни:

1. д-р Дмитро Левицький, Львів, 35 дол.
2. о. Леонтій Куницький, „ 35 „
3. сен. Михайло Черкавський, Кременець, 35 „
4. д-р Іван Курівець, Львів, 35 „
5. Іван Ліщинський, Львів, 35 „
6. Олександер Онисько, Львів, 35 „
7. д-р Теодор Ваньо, Золочів, 10 „
8. д-р Кость Воєвідка, Станиславів 10 „
9. о. Евген Король, Микулинці, 50 зол.
10. Теодор Мартинець, Львів, 2 дол.
11. Микола Скрипка, Львів, 5 „
12. Андрій Терпеляк, Залуква, 10 „
13. Онуфрій Пашак, Львів, 5 „
14. Іван Калитяк, Львів, 5 „
15. Михайло Терлецький, Львів, 100 зол.

(Дальше буде.)

Пластунам до відома.

Комунікат Обласного Пластового Табору на Сокалі ч. 2.

Пластуни таборовці прочитають у „Молодім Житті" з дня 15. лютого 1927 р. ч. 2. Обіжник ВПК ч. 13/16 і якнайточніше його виконають. Головно звертаємо увагу на останні три уступи, які поручають брати всяке спортове й майстерське приладдя з тим, що кожний курінь обовязково передасть згадані прилади до вжитку табору через своїх членів таборовців.

Збірка всіх пластунів дня 11. липня 1927 р. рано на стації Брошнів. Львівський Кіш іде до табору піхотою, виходячи зі Львова дня 6-го липня 1927 в год. 2-ій попол. Збірка в пластовій домівці в год. 8-ій рано.

Хто з пластунів бажав би ще додатково поїхати до табору, може вийнятково зголоситися ще до тов. П. Пясецького, Львів, пл. Юра ч. 5, складаючи рівночасно цілу таборову оплату.

За референта таборів при ВПК:
Петро Пясецький, в. р.

Нові книжки і видання.

ЖУРНАЛИ:

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Ч. 7—8. липень-серпень. Зміст: Перед загальним збором! Голос життя. Звіт з діяльности головної управи. Звіт з діяльности окружних виділів.

„НАША ЗЕМЛЯ", Літер. і сусп.-політичний журнал. Ч. 5. Червень. Ужгород.

ЖІНОЧА ДОЛЯ. Двотижневик для українського жіноцтва. Коломия, ч. 12. 15. червня. Зміст: О. Кисілевська: Вибирайте жіноцтво до рад! І. Блажкевичева: Роля жінки в суспільстві. Жіночий рух. С. Савицький: З далекого вічнозеленого краю. Валерія Кміт: Допис з Тампіка. Д-р В. Сіменович: Як люди добувають собі долю. Д-р В. Ю. Кисілевський: Спостереження. Часть інформаційна. Часть господарська.

Всячина.

Екзотична забава. Один із мандрівників на острові Джава жалується, що не застав там уже видовища недавно забороненого голяндським губернатором. Місцевий князь давав щороку кілька свят „рампок", яке означає: бій тигрів і буйволів. Ці криваві бої тягнуться з давних часів. На місце змагань вибирали головну площу в місті, яку обгороджували густо жовнірами із наїженими списами. Тигрів випускали з клітки; буйволам загострювали на цей день роги. Тигри звичайно спершу шукали утечі, але приневолені лісом списів мусіли зважитись на бій, який дуже рідко трапляється в джунглях. Зручність тигра незвичайна, але в простім бою на арені роги сильніша зброя. Бували випадки, коли на місці бою лишалось з 10 тигрів, а також і... кількох людей. Річ звичайна в краю, де шкіра тигра більше варта як людини.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.
Бібрка 27. VI. Маруся Богуславка.
28. VI. Чорна Пантера.
29. VI. Чесна Зузанна.
30. VI. Життя Людини.

В монастирі С. С. Василіянок у Львові, вул. Потоцького 95 відбудуться від дня 4. липня вечером до 8. липня рано замкнені реколекції для учительок і жінок священиків. Оплата за один день 3 зол. Зголошуватися до Ігуменату С. С. Василіянок у Львові, вул. Потоцького 95. 2409 3-3

Подяка. Цею дорогою складаю щиру подяку Вп. д-рові Льву Ганкевичові за правну оборону, Комітетові Політичних вязнів за доставу харчів і опіку, та Вп. Дмитрові Дружбякові за дійсно батьківську опіку в часі мого перебування в тюрмі від 11. VI. 1926 р. до 7. IV. 1927 р. *Василь Добрянський*, б. вязень і б. підстаршина У. С. С.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10.